

IV. Aspectes relatius als Programes de Millora Finalitat CONSERVACIÓ

15. Objectius i criteris de conservació.

L'objectiu últim d'aquesta secció del Programa de Cria és la conservació i expansió de la raça ovina Ripollesa. Per tal d'assolir-lo, s'assumeixen dos objectius específics que passen per *i*) conservar i gestionar la diversitat genètica de la raça, i *ii*) millorar els seus rendiments productius conservant la rusticitat, per tal de fer-la una raça òptima en els sistemes productius de Catalunya. Aquesta productivitat es centra en els caràcters productius i reproductius prèviament detallats al punt 1 de l'apartat III d'aquest Programa de Cria.

16. Descripció detallada de cada etapa del programa y cronograma.

Encara que resulta impossible evitar en major o menor mesura els fenòmens de consanguinitat, deriva genètica o pèrdua de la variabilitat genètica a les poblacions tancades sotmeses a selecció, les accions previstes en aquests punt s'encaminen a controlar-ne l'aparició i magnitud. La conservació i gestió de la diversitat genètica de la raça ovina Ripollesa, així com la millora dels seus rendiments productius, es fonamenten en tres actuacions que combinen tant la conservació *ex situ* com *in situ*, així com material *in vivo* i *in vitro*. Aquestes es detallen a continuació de manera cronològica:

16.1. Conservació *ex situ in vivo*: La iniciativa de crear un ramat experimental gestionat per ANCRI arranxa l'any 2014 amb 10 ovelles d'elevat mèrit genètic i allotjades a les instal·lacions de l'explotació de Can Quim Maret (Sant Gregori). El seu objectiu era *i*) preservar la genètica d'animals de raça Ripollesa, *ii*) representatius de les diferents varietats o ecotips, *iii*) amb un valor genètic excel·lent pels diferents caràcters avaluats, i *iv*) revertir-lo als ramats comercials en forma de fills destinats a sementals. Aquesta iniciativa es va expandir a 90 ovelles l'any 2016 amb l'adquisició de les ovelles genèticament superiors de l'explotació Torre Marimon (Caldes de Montbui), moment en que es van reubicar a l'explotació de Ca n'Anglada (Esponellà) per qüestions d'espai i logística de maneig. Finalment, i a través d'un acord de col·laboració entre SEMEGA i ANCRI, el ramat es va desplaçar novament a principis del 2017 a la seva ubicació definitiva (Mas Benito, Jafre), assumint-ne la propietat SEMEGA, però delegant la seva gestió a ANCRI de manera permanent. Aquest ramat segueix un maneig reproductiu tipus STAR, amb 5 períodes de munes controlades a l'any (cada període consta de 28 dies de munes i 45 dies sense marrans), on les ovelles es distribueixen en lots i se'ls assigna un únic marrà millorant a cada lot per tal de garantir el coneixement de les paternitats. Els marrans *i*) tenen un valor millorant classificant dins el 25% superior de la raça (veure el punt 2.2 de l'apartat III del Programa de Cria), *ii*) procedeixen de ramaderies adscrites a ANCRI, estan *iii*) indemnes de brucel·losi (qualificació M4). Els individus de reposició (~20% del cens del ramat, anualment) integren

el material genètic dels seus progenitors, representant un reservori imprescindible de la diversitat genètica de la raça.

16.2. Conservació *in situ*: El punt 2 de l'apartat III descriu les diferents actuacions previstes per la millora genètica de la raça ovina Ripollesa en el ramats comercial, amb un clar objectiu de millorar la rendibilitat de les explotacions i fer de la raça Ripollesa l'eina òptima per garantir la continuïtat d'aquest sector ramader extensiu. Paral·lelament, els animals generats al punt 2.1 es distribueixen als ramats comercials, generalment en forma de sementals, per tal de garantir la connexió genètica de les ramaderies, així com difondre la diversitat genètica actual i la genètica dels animals més millorants a tots els socis d'ANCRI.

16.3. Conservació *ex situ in vitro*: La creació d'un banc de germoplasma es va iniciar l'any 2010, a través de la col·laboració amb el Departament de Medicina i Cirurgia Animals de la Universitat Autònoma de Barcelona. En aquest s'emmagatzemen dosis seminals obtingudes per electro-ejaculació d'animals millorants representatius de les diferents varietats de la raça.

17. Obligacions i drets dels ramaders col·laboradors del programa.

Els descrits al Reglament Intern d'ANCRI.